

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
„ pol leta „ 60 „
„ četrť leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravništvu v škofijsk.
poslopju (Bischofhof.)
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce, če se natisne en-
krat, 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Grozna djanja Turkov na Bolgarskem.

Še le sedaj poizvemo bolj natančno, kako strahovito so Turki meseca maja na Bolgarskem razsajali. Turki in jihovi prijatelji so do sedaj vse vedeli prekrti, a prišel je čas, da prodira resnica na dan — resnica, vsled katere vse po Evropi strmi in se nevoljno obrača od zverinskih Turkov in njihovih prijateljev. Bilo je meseca maja, ko so se res nekatere vesi na Bolgarskem vzdignole zoper turško nasilstvo. Toda turška vlada je upor brž v krvi zadušila, pa ne samo v krvi dolžnih, ampak v krvi nedolžnih, posebno starcev, žensk in otrok. Turki, Čerkesi, baši-bozuki in deloma tudi redna vojna, so kakor divji psi planoli na neoborožane Bolgare, jih na tisoče zapirali, na stotini vesili, klali, na meh odirali, razsekavali, jim vesi požigali, kakor da bi namislili res vseh 6 milijonov slavjanskih in krščenih Bolgarov iz zemlje potrebiti. Toliše krutosti so naposled celó Angleže, najizdatniše podpornike Turkov, iznemirile. Začeli so iz svojih ministrov izpraševati, ali je resnično ali ne, kar razne novine o turških grozovitostih pišejo? Vsled tega jo angleški minister posebnega poslanca, po imenu Baringa, poslal v Bolgarsko. Baring se je takoj na pot podal in je ministru odpisal, da novine niti polovice niso tega še popisale, kar se je res zgodilo in da se sploh izobražen Evropečan niti blizu misliti ne more, kako strašne reči da so Turki uganjali. Gotovo svojih 50.000 Bolgarov so usmrtili. Samo okoli Plovdiva so ubili 10.000 ljudi, in 1000 mrtvecev pustili nepokopanih. Hiše so požgane, setve so uničene, živina odgnana in sedaj je začel legar grozno ljudi pobirati.

Baring poroča na dalje od besede do besede tako-le: „najgroznejše, kar smo našli, je bilo v mestu Batok-u. Bližajoči se mestu zadeli smo na tropo psov. Ti so brž razbežali in bližej pristopivši smo zagledali veliko število mrtvaških glav, ki so okoli ležale, zraven pa cel kup golih ogrud in kostnjakov, ki so še v oblekah tičali. Našel sem,

v sedlu na konju sedé, kakih 100 glav, ki so bile vse od psov oglodane in zlizane. Glave so bile večidel ženske in otročje. Sedaj smo vstopili v mesto, ki je bilo vse razdrto in razdjano. Povsod so ležale mrtvaške glave in kostnjaki žensk in otrok, od razvalin na pol zasutih. Raz mnogih glav še so viseli lepi ženski lasje. Prišli smo do cerkve. Tam je še vse več glav in kostnjakov ležalo, tla so bila obsuta s kostnjaki, z mrtvaškimi glavami in mrtveci, ki so v svojih oblekah trohneli. Smrad je bil strahovit. Naposled dospemo na cerkveno dvorišče. Tukaj bilo je še bolj grozno. Ves prostor okoli cerkve je bil za dobre 3 črevlje visoko z mrtveci obsut, koje še je obleka nekoliko pokrivala — roke, noge, rame, glave, grozno pomešane, šo križem ležale. Videl sem mnogo drobnih ročic, glavic in nožic od 3—4 letnih otročičev in deklet z prekrasnimi lasi. Najgroznejše pa je bilo v cerkvi. Ves tlak v njej bil je natačen z mrliči. Nikdar si nisem kaj tako strahovitega domišljeval, nikoli o čem enakem bral. Pred cerkvo in v njej ležalo je gotovo 3000 mrtvecev. V bližnji učilnici so divji Čerkesi 200 nedolžnih otročičev živih sožgali. Vse poslopje je z otroci vred pogorelo. Celo mesto bilo je polno nepokopanih umorjencev. Tu pa tam so bili sicer nekoliko z zemljo pokriti, a gladovni psi so jih mnogo zopet izkopali. Mesto je šteló 9000 prebivalcev, sedaj je še le kakih 1200 živih. Sedaj se vračajo, ki so klanju nšli in se jočejo in upijejo na razvalinah svojih biš, ki so ob enem grob ubitih jim ljubimcev, starišev, žen, otrok, bratov in sester. Nekateri izkapajo kostnjake svojih ljubih. Videl sem ženo sedeti na razvalinah in tužno vzdihovati; na krilu je imela 3 glavice še z lasi pokrite. Bile so odbite glavice jenih otrok. — In mož, ki je vse ovo gorje pouzročil, še živi, še ponosno hodi po zemlji — ta mož je turški poveljnik Ahmet-aga. Bil je zaradi svojega trinoštva pohvaljen in za pašo povišan. Novine niso preveč poročale; preveč povedati človeški jezik tukaj niti ne zmore. Vsako zločinstvo, katero so turški divjaki izmisliti mogli, vsako so izvršili;

7000 mrličev leži od 12. maja pod milim nebom na vročem solnečnem v ostudno žretje divjim psom!

Tako poročila Anglež Baring angležkim ministrom! Uredništvo ne pristavi niti besedice, edino opomnico še doloži: Kristijanom v Evropi so liberalci povsod: v Avstriji, na Nemškem, Italijanskem, Francoskem, Angležkem itd. naložili strahovita bremena in plačila za vojake; vsako leto se za nje porabi više 1000 milijonov goldinarjev, vedno je več milijonov vojakov pod puško, zemlja in morje se treseta pod dragim vojnim orožjem — a za uboge slavjanske in krščene Bolgare na Turškem se nihče ne gene! Taka Evropa je res vredna, da bi jo divji Turki zopet vzeli pod svojo kruto jeroobstvo!

Cerkvene zadeve.

Zlato sv. mešo ali petdesetletnico posvečevanja v mešnika bodo č. g. Anton Galuf, konzistorijalni svetovalec, nadžupnik in dekan Vuzeniški obhajali 27. avgusta t. l. Bog nam živi preblagega gospoda!

Škofa Strossmajer-ja, največjega podpornika omike in napredka na Hrvatskem, so Magjari začeli hudo sovražiti, ga ogovarjati in obrekovati. Pravijo, da je 30.000 fl. daroval za uboge Bosenške reve; in zato zahtevajo, naj ga magjarsko ministerstvo odstavi. Tako pa zahteva le magjarsko sovraštvo do Slavjanov, prišedše iz slabe vesti in strahu.

Nadškof salcburški, tedaj tudi naš višji duhovni pastir, dr. Franc Eder, bodo 24. septembra, t. j. na god sv. Ruperta, utemeljitelja salcburške škofije, prejeli škofovsko posvečevanje.

Kardinal Antonelli, dolga leta eden izmed najzvestejših službenikov in pomagačev Pija IX. v vladovanju velike katoliške Cerkve, je hudo zbolel in bojijo se za njegovo življenje. Sv. Oče pa so v kljub velikej starosti in silnej vročini, ki sedaj v Rimu pritiska, vedno zdravi in precej čvrsti. Ravno sedaj delajo priprave za razstavo v Vatikanu, ki se bode v spomin 50letnice škofovanja Pija IX. vršila od 21. maja do 30. junija l. 1877. Razstava bo imela dva oddelka; v enem bodo vse za službo cerkveno potrebne, v enem pa vse druge od katoliških mojstrov izdelane reči razpostavljene.

Baron pl. Loč, ki je nedavno s 150 Nemci prišel v Rim in pismo verne udanosti nemških Katoličanov prebral pred sv. Očetom, je vsled tega v prusko ječo zaprt, češ, da je pruskega cesarja razžalil.

Obrekovalci č. oo. Jezuitov bili so na Francoskem od sodnije precej občutljivo kaznovani. Liberalni in sploh frajmavrski listi so bili jezuitske šole v Parizu obdolžili goljufije in sleparije pri očitnih spraševanjih. Bili so zato toženi in ti nesramni obrekovalci obsojeni, da morajo plačati vsak po 2000 frankov in obsodbo razglasiti dati v 10 parizkih in 20 zunanjih listih.

Društvo detinstva Jezusovega je res ljubo in vse podpore vredno društvo. Deležniki otroci vplačujejo nekoliko krajecarjev, koje so si prihranili ali od starišev izprosili. Nabrani denar se potem pošlje na Kitajsko in se obrne za izrejo otrok, katere so paganski Kitajci zavržli in na steze in ulice pometali. Usmiljeni katoliški misionarji take zavržene črvice pobirajo, krščujejo in v ljudi in Kristijane izreajo. Brez dvombe je to človekoljubno in sveto djanje. Toda lažnjivi frajmavrski človekoljubi tega ne morejo trpeti, delajo bratovščini detinstva Jezusovega zapreke in na Pruskem so njo popolnem prepovedali. Ali v kljub prepovedi se bratovščina širi in raste in je lani 72.000 fl. več darovala, kakor pred 4 leti. To je veselo znamenje, da ošabno preganjanje sv. Cerkve na Pruskem nič ne opravi.

Novih mučenikov je dobila katoliška Cerkva na Kitajskem. V mestu Ning boč so imeli Katoličani lepo cerkvico. Ko so bili pri službi božji zbrani je prilomastila tropa paganov, vdrla v cerkvo, ubila duhovnika v mešni obleki pred altarjem in umorila več vernikov!

Gospodarske stvari.

Splosna ravnila gledé gnoja.

M. Konečen namen vsega gnojenja je prvič zemlji rodovitnost vzdrževati in ohraniti in drugič jo kolikor mogoče najizdatnejše povišati.

Kmetovavec mora pa pred vsem uharnost gnojenja (Rentabilität) pred očmi imeti. To hoče reči, kmet mora gledati, da mu pridelek tudi potroške za gnojico poplača. Ako bi namreč na njivo za 30 goldinarjev gnoja porabil, pa le za 25 goldinarjev iz iste njive pridelal, bi bilo to neuharno delo. Toraj predrago gnojivo ne kaže, ker po njem uharnost gnojiva dvomljiva postane. Imenitno ravnilo z najmanjšimi potroški največe pridelke doseči, mora umen kmetovavec tudi pri gnoju pred očmi imeti. Toraj mora znati z gnojem prav obračati, to se pa prvi gnoj v pravem času in gledé lastnosti zemlje v pravi meri in sostavi, v pravi okliki in v ravno taki podobi zemlji podati, v kakoršni ga posejana rastlina najbolj potrebuje in najložje v se jemlje.

Kar se najprej sostave in množine potrebnega gnojiva tiče, tako se ti dve reči najbolj potem ravnote, koliko redivnih tvarin ona rastlina, za katero se gnojivo potrebuje, iz zemlje poteza. Strnjeni sadež potrebuje drugih redivnih tvarin, kakor osipavni, trs drugih, kakor krmine itd. Sicer je res, da se v vsakdanjem življenju tej tirjatvi do pičice natanko ne more zadostiti, vendar zaradi tega ni treba nikomur v tem oziru malomarnemu biti. Bil bi narobe svet, ko bi se po drugem nasprotju seglo in pri gnojenju na to celo nič ne porajalo, koliko redivnih tvarin ktera rastlina iz zemlje poteza. Številke, ki nam to kažejo, morajo nam vedno za

ravnilo veljati. Tako je n. p. zadosti, če se ve, da repa veliko kalija in sploh več tvarin iz zemlje izsesa, kakor jih pa pšenica. Iz tega pa sledi, da repa potrebuje močnejšega in na kaliju bogatejšega gnojiva nego pšenica.

Da se razne redivne snovi, ki so se zemlji vzele, nadomestijo, je treba take vrste gnojiva vzeti, ki z svojimi obilnimi obstojki (deli) te iz zemlje vzete tvarine zopet nadomestijo. Iz tega jasno sledi, kako važno in potrebno da je pri pravem gnojenju tudi na rastline ozir jemati, ktere se hočejo sejati. Če gre za nadomestitev vseh važnih in potrebnih tvarin, se mora popolna gnojitev, če pa le posameznih, le deloma porabiti.

Da so pa taka in enaka ravnila in pravila v vsakdanjem življenju le malo znana in obračtana, kažejo še le preveč vsakodnevni dogodki. Če kteremu kmetovavcu hlevnega gnoja zmanjka, brz je pripravljen po čem drugem n. p. po apnu seči. Res je, da apno razkrojivno na redivne tvarine v zemlji deluje, posebno na one, ki bolj globoko tiče, vendar pa pri preobilni in prepogosti rabi apna zemlja uboža. Star pregovor pravi: „apno na njivi bogati očete, siromaši pa otroke.“ Da tedaj tako gnojivo živalskega gnoja ne more popolnoma nadomestiti, je jasno ko beli dan.

(Konec prih.)

M. Konjem in sploh vprežni živini nadležne muhe odpraviti. Muhe so o poletnem času vprežni živini ne le nadležne, ampak celo nevarne. Muhe dostikrat živino tako silno trpinčijo, da se splaši in z vozom ali kar koli vleče, pobegne in tako strašne nesreče provzročuje. Da se muhe živine ogibljejo, se nasvetuje voda, v kateri se je nekoliko časa orehovo listje kuhalo. Z to tekočino se potem živini rep, nosnice in sploh koža posebno do dobrega namaže, kamor se muhe najraje in najbolj vsedajo in ubogo živino nadlegujejo. Pravijo, da se muhe tako pomazanih mest ogibljejo. Pomoček je lahek, naj se poskusi!

M. Kako predenico zatreti. Predenica je deteljiščem prava morivka. Prepreza cele prostore na široko in daleko in deteljo zatara. Najuspešnejši se pre uniči z soljeno vodo, t. j. voda, v kateri se je kuhinska sol raztopila. Z to vodo se predenični prostori do dobrega poškopé. Predenica postane črna in se ususi, detelja pa tem lepše raste.

Blato iz ribnikov je različno in po tem takem jegova vrednost za gnoj tudi različna. Blato iz ribnikov, ki se napajajo z vodo prihajajočo iz kakega močvirja, ne velja za gnoj. Isto se mora reči o blatu iz globokih, mrzlih ribnikov, na primer iz ribnikov, ki so v gozdih. Tako blato ima v sebi veliko rastlinam škodljivih kislin in pa raznih železnih spojin, ki pognojeno njivo na več let nerodovitno storijo. Celó drugače je pa z blatom iz plitvih ribnikov in takih, ki se napajajo z boljšo

vodo. Tako blato na njivo navoženo utegne zemljišče jako rodovitno storiti. Vselej pa je svetovati, da se blato ne navaža iz ribnika brz na njivo, posebno če je še vse mokro; ampak blato se naj iz ribnika iztrebi, na kupe vplasti in $\frac{1}{2}$ —1 leta ležati pusti. V tem času se mora večkrat prekopati in če se pri tem delu primeša nekaj apna ali laporja in včasih z gnojnico zaliva, potem se dobi iz njega izvrsten gnoj. Najboljše stori gospodar, če takov gnoj jeseni na njivo navozi, ga lepo razgrne in ga ali takoj ali pa v spomladi podorje.

Mokrote navzeto zrnje se brz vgreje, zarudi, začne plesniviti in trohniti. Tej nezgodi se za more v okom priti z drobno kakor prah stolčenim ogleanjem, ki se čez 3 ali 4 tedne z vejavnico iz zrnja zopet lahko odpravi. Vejanje se naj opravi ob dobrem vremenu. Duh po plesnivcu in trohnobi po tem takem celó izgine in premine. Zrnju, ki še ni bilo dovolj suho, kedar se je pospravilo, se lahko preobilna vlaga ali mokrota odvzame po nevgašenem apnu. V ta namen se več pletenic, košar ali košev napolni z nevgašenim apnom ter se razpostavijo blizu razgrnjega zrnja; apno je treba z papirjem pokriti. Apno v pletenicah posrka sedaj naglo vso mokroto in zrnje je v nekolikih dnevih lepo posušeno. Menj ko je zrak vlažen, tem hitrej se zrnje suši. Na 500 kilo zrnja se računi 0.04 Kub. metrov ožganega apna, ki naposled razpadne in se lahko za kompost porabi.

Sejmovi. 21. avgusta pri sv. Jurju na Pesnici, pri Devici Mariji v puščavi, v Šetalah, v Kostivnici, v Pilštanju. — 24. avg. v Arvežu, v Cmurku, pri sv. Duhu na Šavnici, v Središču, v Rogatcu, v Laškem, v Velenju, v Slov. Bistrici. 26. avg. v Ljubnem.

Dopisi.

Iz Ruš nad Mariborom. (40letnica.) Preteklo je 40 let, od kar smo bogoslovci: 24 Lavantinske, 13 Krške škofije in 2 kapucina, ki smo bili v Celovskem semenišu združeni, po končanem 4. letu miložalostno slovó jemali, in se na vse kraje Gospodovega vinograda razkropili; marsikateri se potem celih 40 let nikoli več videli nismo. Nekaj teh je bilo v 3. letu v mešnike posvečenih, 2 sta morala pa zavoljo mladoletnosti še dve leti na posvečenje čakati, med tema mil. knezoškof, ki so med tem doktor bogoslovja postali. Sloveli so pa 1836niki z svojim ljubomilim, dobrodušnim in izvrstnim načelnikom (Praefect-om), sedajnim milostljivim knezoškofom Jakobom Maksimilijanom (Stepišnikom) zavoljo posebne edinosti in ljubezni; bili so res kakor bratje vsi enega srca.

Od teh 39. sošolcev zdaj še 22 živi, razve enega še vsi v službi, 17 jih je pa že v Gospodu zaspalo. Zato ni čudo, da so živim nevgasljive želje srca unemale, da bi se še enkrat v bratovski lju-

bezni sošli z blagim namenom, da bi se še enkrat poljubili, preden za svojimi rajnimi tovariši gredó, da bi Boga za tako lepo število let in za vse neizmerne milosti zahvalili, pa tudi se združeni svojih ljubih rajnih součencev spominjali in za nje molili, kar se je 9. avgusta t. l. v lepi romarski cerkvi bl. Marije v Rušah nad Mariborom zgodilo.

Sošlo se nas je od 22 živih sošolcev 10 in sicer: Milostljivi knez in škof Jakob Maksimilijan, prečastiti g. Franc Kežman, infulirani stolni dekan, čč. gg. Jožef Altman duhovski svetovalec in župnik Studenički, — Valentin Bergman, Krški konsistorijalni- in Lavantinski duhovski svetovalec in župnik pri bl. Mariji na Jezeru, — Franc Feihtinger, župnik v St. Pavlu pri Pragwaldu, — Franc Fohn, župnik v Rušah, Tomaž Jeretin, župnik Teharski, Karl Kasolnik, župnik v Trebenju na Koroškem, Luka Sevšek, župnik v Artičah in Jožef Virk, župnik Ločki. — Drugi so pa zavoljo bolezní, starosti in daljave izostali, pač pa so bili, kakor so odpisali, v duhu združeni z nami. —

Kedar smo 9. avgusta v jutru daritve sv. meš v zahvalo Bogu opravili, so bile mrtvašnice z pëto in levitirano mešo in libera za rajne brate; potem so Milostljivi knezoškof sv. mešo imeli, in potem svoje sošolce v bogoslovju genljivo nagovorili; po zahvalni pesmi: Te Deum in sv. blagoslovu smo proti poldnevu lepo cerkveno slovesnost skončali.

Bilo je obilno ljudstva zbranega; posebno so se pa šolski otroci z svojim vrlim nadučiteljem prav lepo in pobožno obnašali, kar jim v čast in hvalo bodi. Vse okoli cerkve in v farovžu je bilo okusno ovenčano, lep maj z zastavami in doneče streljanje je redko, veselo in genljivo slovesnost povišalo.

Pri obedu so Milostljivi knezoškof z primernimi besedami zdravice napili: Sv. Očetu — svitlemu cesarju, knezoškofu Krškemu Dr. Valentinu Wiery-ju. Potem so se vršile zdravice našemu Mil. knezoškofu in drugim navzočim, razne pesmi nemške in slovenske, v ta namen zložene. V prijaznih pogovorih tudi o nekdanjih šolskih časih so ure prehitro pretekale, da smo se po železnici ob 6 uri zvečer v Maribor povrnili spremljani od svojih ljubljenskih Koroških sobratov. Kedar smo genjenega srca slovo vzeli — brškone od marsikaterega zadnjikrat na tem svetu — smo se zadovoljni in v bratovski ljubezni potrjeni domov povrnili. — Kaj genljivo, pa tudi šaljivo je bilo spoznavanje tistih sošolcev, z katerimi se že 40 ali vsaj nad 30 let nismo več videli. Kakšne spremembe! — Ni mogoče dopovedati, kakošni občutki so srce navdajali: čvrsti in zdravi, kot ribe, mladega lica, v cvetju življenja, gibčni kot srne, večjidelj tanke ravne rasti smo se pred 40 leti ločili, in ostareli, okorni, vklonjeni, nekteri sivolasi ko golobi, nekteri debeli, drugi medli in velega lica se zopet snidemo; vsi smo se postarali, več ali manj spremenili, le srce je mlado ostalo, kakor je nekdanj bilo; srca ljubezen pa še bolj žarno gori, kakor tisti čas, ko smo se

vsaki den videli. V najlepši mladosti od 21—30 letih smo se ločili in čez 60 proti 70 let stari smo se zopet sošli. Zato smo si izvolili, da hočemo čez 40 let skupaj priti, ker 50 službenih let doživeti, je le malokateremu od Boga dano, in ako jih ravno kdo dočaka, je starček nad 70 let, kakor vbit lonec, ki ni za premikati; tudi že zdaj so nekteri odpisali: prišli so dnevi, kateri mi ne dopadejo.

Ako je pa že tukaj tako genljivo in srčno veselo, ako se zvesti prijatelji in nekdanji sošolci po dolgi ločitvi zopet snidejo in v stari bratovski ljubezni objemajo, oh, kako veselje bo še le ukraj groba, kedar se bomo z ljubimi rajnimi objemali in poljubovali v prelepi deželi srečnih nebes, katere nam in vsem drugim usmiljeni Jezus daj po prošnji naše ljube Gospe presvetega Srca in sv. Jožefa varha sv. kat. Cerkve! I. V.

Od sv. Jurja na Ščavnici. Grozno nesrečo je napravil ogenj v četrtek 3. t. m. pri Podplatniku na Blagušu. Pri blevu je začelo $\frac{1}{4}$ uro popoldne goreti in mahoma je bila klet in hiša v strašnem ognju. Gospodar plane naglo iz škednja, kjer je s svojo sestro Lojzo pšenico čistil, v hišo rešit, kar je mogoče. Ljudstva prihiti veliko na pomoč pa žali Bog malo je zdalo. Ogenj narašča, vse gašenje je zastoj. Streha goreča se zvrne na vsaki kraj hiše in zajezi dveri: nihče ne more vun ne noter. V hiši je še bilo 6 oseb pa brez vsake pomoči; nihče ne more do njih. Ogenj si vendar pred dvermi nekoliko odahne in zdaj skočita dva skoz ognjeni plamen, ter si, sicer hudo ranjena, vendar rešita svoje življenje, eden od teh še hudo pečen zdihuje v grozih bolečinah. Ostali 4 so v grozni nevarnosti; eden izmed njih svetuje podati se v klet in tamkaj čakati rešenja, kar je tudi na svojo srečo storil. Gospodar bi ga bil rad ubogal in ž njim šel, pa mati in sestra mu rečete: poklekajmo in molimo grivingo, zadnje je. Vsi pokleknejo v hiši, kjer je bila največja nevarnost, pa niso več vstali. Zunaj hiše je bil žalosten krič: „vsi bodo mrtvi, če jim hitro ne pomagamo“; pa ni bilo mogoče. Zdaj se sliši tužen glas iz kleti — vsi mislijo, da so tje se podali; Zdaj steno hitro prederejo in srečno potegnejo tistega, kateri je svetoval v klet se podati. „Kje so pa ovi trije, je bilo prašanje? „V zadnji hišici so pokleknili in začeli moliti, ko sem jaz komaj odbežal švigajočemu plamenu, ondi bodo že mrtvi.“ Tako je rešenec odgovoril. Zdaj izderejo silama križe iz okenj in nek korenjak z vodo pomočen se potegne skoz okno, ali oh groza! vsi trije so že mrtvi ležali. Strašno je bilo videti, ko je ednega za drugim skoz okno porinol. Nobeden ni bil več poznati; obličje je bilo črno, kot ogleenje, roke so bile ogorele, možgani na glavi so se videli, na hrbtu so čreva vun stale, stopala odgorela in vsi trije so bili sklonjeni. Žalostno upitje so ljudje zagнали, ko so ubogi reveži ležali na mrzli zemlji, in ko so njih nesli na mirodvor počivat do pogrebne dne.

V soboto so bili pokopani v enem grobu, mati, sin in hčer — vsi pobožnega življenja. Pri pogrebu se je bilo precej ljudstva zbralo in ko smo do groba prišli, je na ves glas nastal krič, vse se je jokalo, da smo komaj opravili sv. molitve! Naj počivajo v miru!

Dobro in potrebno bi bilo, ko bi še imeli vsaj eno brizgalnico, da bi zamogli krotiti z večjo močjo ljut ogenj. Dobro in potrebno bi bilo, da bi si tudi vsak seboj vzel kako posodo, ker na pogorišču se mora vsega lotiti, in zaradi pomanjkanja posode se največja škoda napravi.

Pri brizgalnicah pa bi morali biti košeki, kakor to drugod vidimo. Predstojniki gledajte, da se pomanjkljivo dostavi.

Iz Koroškega. (Razne novosti.) Pri fužini v Prevalu bil je delavec, mutec, ki je zaslužil vsaki teden po 26 fl. Oče, po imenu Strel, že prileten starček, je namesto mutastega sina denarje prejemal. Nekega dne prosi sin, naj mu oče od prejetih denarjev da 5 fl., da bi si kupil nove hlače. Starček mu pa jih ni hotel dati in se je izgovarjal, da je pri mesarju plačal 7 fl. in da se sploh vse za živež potroši. Tudi je sinu pokazal knjižice, v katerih je bila „konta“ zapisana. Mutec pa, ki sam brati ne zna, da knjižico svojemu bratu. Ta pregleda „konto“ in najde, da ni vse res, kar so oče pravili; ampak da je starček denarje zapil, in jih k mesu zapisati dal. Na to se oče in sin spreta, stari zgrabi sina in začneta se po izbi prepahavati. Starček udari z glavo nesrečno po polici, ki je bila na skončnici postelje pribita, in v par trenutkih bil je — mrtev! Mutec je sedaj v Celovcu pri sodnji zaprt. — Velika nevolja je sedaj pri naših kmetih v planinah okoli Železne-Kaple, Obirja, kder je goveja živina na parkljih in goben zbolela. Kužna bolezen razsaja že več časa in dela ljudem zlasti zastran mleka in sira, kojega sedaj veliko manj dobijo, precej veliko škodo. — Tujece ali popotnikov še Koroška ni videla nobeno leto toliko, kakor letos. Po raznih toplicah in kopališčih jih tako mrgoli, da je že težko stanovanja dobiti. Največ jih je v Porečah, v Vrbi in sploh okoli prijaznega Celovskega jezera. Nekateri so se celo po kmetijskih bajticah nastanili. Tudi lepo Ziljsko dolino so tuji začeli obiskavati in nekateri trdijo, da se lepota Ziljske doline zamore marsikterim krasnim dolinam na Švicarskem primerjati! — V Velikovcu so imeli uro, ki je bila vedno tako neporedna in zmešana, kakor je sedanji svet. To je bilo poslednjič Velikovčanom vendar preveč. V svoji pravični nevolji so poklicali urarja na glas, g. Franca Dulnika iz Rožeka. Mož jim je tako ustregel, da so tudi Grebinjčani in Trušinjčani po njega poslali. Sedaj imajo pri vseh 3 omenjenih cerkvah nove ure, ki dobro kažejo, urarja hvalijo in pa priporočujejo vsem, ki imajo v svojih zvonikih slepe ali pa popravljjanja potrebne ure.

Politični ogled.

Vojska na Turškem. Srbi so si nekoliko odahnili in Turki v začetku pretečenega tedna niso tako zmagali, da bi meni nič tebi nič v Beligrad prodrli. Ves teden se skoro nikamor ne genejo in utegnejo prav imeti; kajti Srbi ne obupajo, ampak pripravljajo se na vojsko do zadnje kaple krvi in mogoče je, da Turke zajemljejo, če se ti še dalje proti Čupriji upajo. Srbski generali Črnajev, Horvatovič in Lješanin stojijo od Aleksinaca čez Banjo in Lukavo do Paračina s 120.000 Srbi ter držijo v oblasti hude soteske tako, da bo padlo na tisoče Turkov, preden dojdejo do reke Morave, kder so jim potem še močne trdnjave Aleksinac, Deligrad, Čuprija in Paračin na potu. Knez Milan se je 14. avg. vrnil v Beligrad, kder mu je kneginja porodila sina. Vsled tega je veliko veselje v Srbiji. Ruski car bo boter ali kum mlademu knježeviču. Ministri so sklenoli vojsko nadaljevati. Na Ruskem so dobili 12 milijonov rubeljnov na posodo. Beligrad bo na 1 uro v okrog s šanci obdan. Milijonar Kladov je na svoje stroške orožal legijo konjenikov, kneginja Natalija pa legijo tujih prostovoljcev. Do sedaj je padlo 12.000 Srbov, a Turkov je ubitih gotovo veliko več, ker so morali močno zašancane Srbe napadati. — Na južni strani je Derviš-paša po železnici dobil 12 bataljonov iz Male-Azije na pomoč in je od 5.—8. avgusta strašno napadal srbskega generala Antiča, ki se je hrabro branil in blizu 3000 Turkov pobil. Ker pa je edno celo brigado moral odposlati v Kruševac, zato se je pred Turki v bolj varne kraje pri Ivanici pomaknil nazaj. — Alimpič se je pri Tobotu in Janji strašno boril in potolkel 200 Turkov. Sedaj je 10.000 Srbov pustil v šancah pri Lješnici, s 20.000 pa hiti čez Kragujevac na pomoč Črnajevu. V Mostaru v Hercegovini so Turki začeli Kristijane sprejemati med vojake. Katoliški škof Kraljevič pa se je temu vrpl v porazumljenju s pravoslavni duhovniki in vsakega izobčiti pretil, kateri bi Turkom pomagal Kristijane klati. To je zdalo. Samo 400 Turkov je šlo med prostovoljce ter so zašli med Črnogorce in do zadnjega moža posekani bili. Muktar-paša je še zaprt v Trebinjah. Kosem-paša mu hiti s 12 bataljoni na pomoč; ali Peko Pavlovič mu je steze zaprl. Knez Nikola je mislil Srbom iti pomagat čez Sjenico, pa se je moral vrniti, ker mu hočejo Turki od juga s 30.000 moži vdreti v Črnogoro. Sreča velika za Nikola je, da je mladi Prenek, knez Miriditov, prišel k njemu kot zaveznik. Okoli Črnogore bo kmalu strahovito klanje. — Bosenske vstaše je ruski obrst Despotovič zbral, ter razvrstil v 8 bataljonov; sam je privedel 4 bataljone Srbov in 4 kanone in do sedaj vzel 30 turških vasi; sedaj napada Banjoluko. — Turki namislijo za novega sultana postaviti nekega divjega človeka Harijan-pašo, ki stanuje v Mali-Aziji in ki je sorodnik sedanje sultanske onemogle rodbine. Začeli so tudi trdnjave

proti Rusiji naglo orožati, kar se vé kaže na bližnjo vojsko z Rusi. Proti Srbiji so odposlali blizu 200.000 mož. Mesto Zaječar so vzeli in do tal požgali in na bojišču 18 ranjenih srbskih oficirjev umorili. V Bosniji je nek Fehim-Efendi zbral tolovajsko četo ter v 6 vaséh in v Majdanu blizu 600 žensk in otrok poklal. Pri Dubici je namenilo 400 oseb, žensk in otrok, zbežati na Avstrijsko, toda Turki so nesrečneže došli in vse posekali. Sedaj so Turki tako drzni postali in čez avstrijsko mejo udarili, začeli klati, ropati in požigati. Staroselo je do tal pogorelo. Kompanija avstrijskih vojakov jih je čez mejo potisnila nazaj. Druga nič? Ne!

Avstrijske dežele. V Idriji na Kranjskem, kder kopljejo živo srebro, bile so te dni volitve v mestni zastop. Vkljub pritisku nemčurjev zmagali so — Slovenci. Živla narodna Idrija! — Nadvojvoda Albreht, ki je bil zbolel, je sedaj zopet zdrav. Jegova smrt bila bi neizmerna zguba za Avstrijo. — Katoliško-politična društva na Češkem, G. in Sp. Avstrijskem, Tirolskem in nemškem Štajerskem povsod marljivo in vspešno zborujejo, a pri nas vse — spi ali celo umira. Zakaj? — Českí učiteljev se je 500 sošlo v Pragi. Pri zborovanju se je zaslišala marsiktera živa resnica pa tudi nekoliko nezapodljivih reči. Ravnatelj Wanka na primer je rekel da je „neumnost“ delo z molitvijo začeti. O točki: kako otroke izrežati za Boga, cesarja in domovino, se učitelji še mti razgovarjati niso hotli. To ni dobro znamenje! — Železnicam se je plačevanje davka polajšalo; zastran polajšanja pri kmetskih ljudeh pa ni duba ne sluha nikder! — Magjari so zopet več Srbov zaprli v Pančevi, Belovaru, Pakracu in Karlstadtu. Sedanja hrvatska vlada pomaga Magjarom!

Vnanje države. Rusi se očividno pripravljajo na vojsko, ves narod zahteva, da se Turčija iz Evrope potisne. Angleži so baje se zvezali s Francozi in z Avstrijo (?), da obranijo Turčijo. — Italijani bi radi Turkom vzeli Tunis v Afriki. — Rumuni namislijo svojega kneza, ki je pruski princ, odposlati in republiko osnovati. Grki so kupili 6 baterij kanonov in orožajo deželne brambovce. Govorica gre tudi po Evropi, da namislijo vse evropske vevlade skup Turčijo napasti in Kristijane iz turškega trinoštva rešiti. Mogoče, a verjetno ni!

Za poduk in kratek čas.

Turki pa bratje naši jugoslavjanski.

Stoji stoji tam Beligrad,
Za gradom teče rdeča kri,
Za gradom teče rdeča kri,
Da b' gnala mlinske kamne tri.
Narodna.

II. Po krajinah, kder preoiva večina bralcev „Slov. Gosp.“ tečejo raz naših goratih višin brezštevili potočiči in vode ter se naposled zbirajo v

šumečej Savi in deročej Dravi. Po tema našima rekama se vsako leto vozi mnogo slovenskih kormanišev in čvrstih „flosarjev“ tje doli v široko Donavo do Zemuna in Pančeve. V mislih se hočemo tudi mi za njimi podati in obiskati svoje jugoslavjanske brate, Hrvate, Srbe in Bolgare, pa si tudi nagledati njihove 500letne tlačitelje, divje Turke. —

Iz slovitih Žolopaških planin po lepi dolini se do Celja vije temno-zelena Savinja. Od Celja se naglo vkrene proti jugu in se pri Zidanem mostu izliva v Savo. Od Zidanega mosta hitijo potem združene vode urno proti južno-izhodnej strani in zamakajo na levi strani Štajersko do Brežic na desni pa Kranjsko do Kostanjevice. Potem se pa Savine vode valijo naprej skozi Hrvatsko blizu mimo Zagreba, se pomnožijo pri Siseku z vodami reke Kope ter pridejo kakih 24 ur nižeje do turško-bosenske meje, kder se njim pridruži še reka Una, ki priteka globoko od juga raz turško-dalmatinskih planin. Sedaj se Sava naravnost proti izhodu obrne in teče prav počasno kakih 90 ur daleč do Zemuna in Belegagrada, kder se v veliko Donavo izteka. V tem dolgem toku dela Sava mejo med Avstrijo in Turčijo in naposled med Avstrijo in Srbijo. Na levi strani je Hrvatska in Slavonija, na desni Bosnija in Srbija. Turška Bosnija je lepa in rodovitna dežela; škoda le je, da turški jarem vsak napredek toliko sto let zadržuje. Vsa dežela meri 760 □milj in je tedaj še jedenkrat tolika, kakor cela Štajerska. Prebivalcev šteje Bosnija 796.000. Preredita bi jih pa zelo lahko še enkrat toliko. Od prebivalstva je 5000 Judov, 9000 ciganov, 300.000 Turkov (večidel poturčenih Slavjanov) in pa 122.000 katoliških zraven 360.000 pravoslavnih, skupaj 482.000 Kristijanov. Največja mesta so Banjaluka, Travnik in Serajevo. Na južni strani se v nebo dvigujejo precej visoke z gostim hrastovjem in bukovjem obraščene planine, za katerimi se pride v Hercegovino. Ta dežela meri 220 □milj, na katerih živi 230.000 ljudi. Od teh je 500 Judov, 2300 ciganov, 55.000 Turkov, 42.000 katoliških in 130.000 pravoslavnih, skup 172.000 Kristijanov. Za Hercegovino še bolj proti jugu je slovita Črnagora. Bosnija nabira več močnih vodá in jih zlasti po 3 rekah izliva v Savo. Tri reke so: Vrbas, Bosna in Drina. Poslednja dela mejo med turško Bosnijo in srbsko knježevino, ki se sploh imenuje tudi Srbija. Kraj Srbije teče Sava kakih 32 ur daleč tje do Zemuna, kder se izliva v veliko Donavo. Zemunu ravno nasproti na visokem pobožju stoji slavní Beligrad, glavno mesto Srbije.

Kakor po Savi, zamoremo Slovenci tudi po Dravi priti do Belegagrada. Naša Drava, prišedša iz Koroškega brzo dere skozi Štajersko, pobira pri Legradu v Medjimurju valovito Muro ter se žene doli mimo Oseka v Donavo tako, da v nje velikanski strugi pri Zemunu združite svoje valove obedve slovenski reki in sestri: Drava in

Sava. Od Zemuna in Belegagrada naprej teče močno napeta Donava ponosno in mirno do Pančeve, kder je našim slovenskim „flosarjem“ navadno konec njihovega povodnemu potovanju. Pri Pančevi se Donava nekoliko zavije proti jugu in potem teče zopet naprej proti izhodu ter dobi na desni strani sedaj mnogokrat krvavo reko Moravo. Kajti kakih 24 ur više ob Moravi je Čuprija, potem Paračin, Deligrad, Aleksinac in naposled že na Turškem trdnjava Niš, kder se sedaj že več kakor mesec dni strahovito bijejo srditi Srbi z divjimi Turki. Od Morave proti jutranji strani so visoke gore od Niša pod Balkanom do Donave pri Orsovi. Za gorami teče reka Timok med visokim skalovjem in dela mejo med Srbijo in Turčijo. Po vseh teh lepih in rodovitnih krajinah je sedaj samo klanje in umarjanje. Kanoni gromijo, puške pokajo, krogle švigajo, meči se bliskajo, zemlja se trese pod copotom dirjajočih konjev in pod nogami borečih se možev. Grozni krič Turkov: „allah, allah“, in upitje Kristijanov: „Bog i svi svetei“, se razlega po zraku. Povsod teče kri, da bi res gnala mlinske kamne tri.

(Nastavek prih.)

Slovstvo. Slomšekove pesmi. Zbral, uredil in izdal Mih. Lendovšek. — To je naslov v našem listu že naznanjene nove knjige, ki je vredna, da jo svojim bralcem še posebej priporočimo. Mile Slomšekove pesmice po različnih knjigah raztresene so tukaj v dostojni obliki in priličnem redu zbrane, da delajo čast pesniku in zbiratelju. Vse pesmi — 135 jih je — so razdeljene v 6 oddelkov. „Pesmi veselih otrok“ namenjene otrokom se ozirajo na vse imenitniše razmere otroškega življenja. „Pesmi za kratek čas“ opjevajo vsakdanje razmere kmetijskega življenja in so namenjene odraslim mladini. „Poštene zdravilke“ so za dobrovoljce, da pri dobri volji ne bi zabili na Boga. „Basni in prilike“ podajajo mladim in starim v prijetni obliki zlate resnice krščanskega življenja. „Različne pesmi“, polne domo- in rodoljubnega duha, so boljše prigodne pesmi, vendar obče zanimivosti. „Pobožne pesmi“ naposled povzdigujejo naša srca v nadzemlske višave ter nam kažejo pot v našo pravo domovino. Tako je cela knjiga, rekel bi, jasno zrelo celega človeškega življenja. Počenši pri zibelki vodi te skozi rajski čas otroških let, kaže ti različne razmere žalostne in vesele vsakdanjega življenja v raznih dobah do hladnega groba; ker pa ondi ni konec življenja, odpre ti na robu groba vrata večnosti, ter v tvojem sreču vzbudi želje po lepši in boljši domovini. „Mati pri zibeli“ je prva, „Nebesa“ zadnja pesem. — Z zbirateljem je tudi tiskarna družba sv. Mohora svojo nalogo častno dovršila, ker je vse — papir, tisk in oblika — lepo in dostojno Slomškovim pesmam. — Rešimo še tedaj mi častno svojo nalogo. Sezimo po teh mičnih pesmih, čitajmo in prepevajmo jih. Čim

prej zbiratelj poproda to knjigo, tim prej dobimo drugo knjigo Slomškovih spisov: Basni, prilike in povesti. — Slomšekove pesmi bodo se dobivale pri slovenskih bukvarjih, zdaj pa se že dobivajo pri izdatelju g. Lendovšku, mestnem kaplanu v Ptuj, pri opravištvu „Sl. Gosp.“ in v tiskarnici družbe sv. Mohora, mehko vezane po 90 kr., trdo vezane po 1 gld.

Smešničar 34. Leta 1846 so železniški tunel skozi Leitersberg pri Mariboru delali, kamor je tudi Rojkov Tone na delo zabajal ter se brž nekaterim nemškim besedam privadil in se z njimi rad ponašal. Nekokrat je domu prišedši se tako hvalil: ih pin in Leitersberg gvezen, und šajtergo fahren und ist ein fuhrman vtečen und hat sagen: tu Rojko, kom her, tu hast ein jaren glas. Ih pin tje šel, die rajtpajčen in die hand nehmen, die odseben dazn treiben und gleich gvezen — na bregen.

Razne stvari.

(Krido napovedali) so 3 trgovci v Mariboru: Hausner, Wundsam in Löschnigg.

(Reguliranje Pesnice) se jemlje zopet v pretres in bodo 11. sept. zaradi te reči pogovori pri okrajnem glavarju v Mariboru.

(Slov. Učitelj) štev. 15. bil je zasežen in konfiskacija potrjena, ker se je nekemu Kusterju, inšpektorju na Kranjskem, očitala „nevednost, pristrastje, ovajastvo, zvijačništvo“ in se tako pregrešilo zoper § 300 kazenske postave. Liste so pobrali in uničili, a pred sodnijo vendar ne postavijo nikogar.

(Snopsa napil) se je J. Vreš v Rogatcu tako, da je mrtev obležal. Res nesrečna in bodikaj smrt.

(Fanti razbijavci) so v nedeljo po popoldnevni službi božji pri št. Ilu na Goričkem tamošnjemu krčmarju vse pohištvo razbili, v Spod. Polskavi blapecu Dragomili nož globoko v pleča porinoli, kmeta Paula Kanclerja pa skoro smrtno sklali. Take razbijavce bi naj na Turško poslali!

(Nesreča pri licitaciji) se je zgodila v Reichenburgu, kder je 10 dražbarjev raz piravega mostovža padlo. Eden se je ubil.

(900 fl. ukradli) so tati iz železne Werthheimove kase g. pl. Göttmannu v Saneggu v Savinjski dolini.

(Bankovce ponarejal) je kmet Avdič pri sv. Martinu v Rožni dolini, nek krojač pa mu jih je med ljudi spravljaj. Sedaj sta oba zaprta.

(Za Vranski okrajni zastop) so v skupini velikih posestnikov izvoljeni: gg. Wittenbach, Göttmann, Schauer, Wasch, Hillich, Wurmbrand, Ulrich in pa č. g. Jakob Bohinc, dekan Brašlovski.

(Pogorel) je Jakob Perko v Gornjanah pri sv. Lenartu. Škode je 700 fl.

(Toča) je srenje Trnovce, Zakovce in Suhidol v G. Gračkem okraju tako potolkla, da ne bodo ondi letos ničesar pridelali.

(Dražbe). 21. Jan. Fink 1131 fl. pri sv. Jerneju; Jož. Orač v Draškemselu; And. Pepevnik v Šetalah 2460 fl. Leopold Holc 367 v G. Radgoni; Julijana Stupan v Konjicah (3) — 22. avg. Jožefa Podbrežnik 850 fl. v Ljubnem. 23. avg. Jakob Bračič 3101 gld. v Konjicah (3); Jakob Bernhart v Oseku 7977 fl., Martin Plementaš v Rodenji 665 gld. 24. avg. Anton Zaspan pri sv. Mohoru 5160 fl. 25. avg. Jož. Tovarnik v Bučah 650 fl. Jan. Krušič v Varvemselu 2225 fl. Martin Mras 750 fl. in Anton Šeligo 2930 fl. oba v Kozjem.

Tržna cena

preteklega tedna po Hektolitrih.
(1 Hl. = 1⁶³/₁₀₀ vag.)

Mesta	Pšenica	Rž	Ječmen	Oves	Taršica	Proso	Ajda
	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.
Maribor . .	7 80	5 90	5 70	3 90	4 80	—	5 —
Ptuj	8 —	5 80	5 —	4 80	5 50	5 —	5 —
Mahrenberg	10 10	7 25	5 70	3 70	5 75	7 80	5 69
Gradec . . .	8 29	6 43	—	3 99	5 —	—	5 50
Celovec . . .	7 64	6 44	4 72	4 12	5 46	4 46	5 66
Ljubljana . .	8 13	6 40	4 80	4 —	5 60	4 80	5 84
Varaždin . .	8 10	6 60	5 80	5 20	5 20	7 —	5 20
Zagreb . . .	11 —	7 60	5 60	3 80	6 —	—	—
Dunaj	11 45	9 25	9 —	9 70	6 30	—	—
Pešt	10 30	8 48	7 44	7 14	5 60	5 —	—

Loterijske številke:

V Trstu 12. avgusta 1876: 6 89 47 40 19.

V Lincu " " 51 42 57 43 48.

Prihodnje srečkanje. 26. avgusta 1876.

in mežnarja se ponuja 26letni mladenič, ki umi dobro orglati in ima dober glas za petje ter je izurjen v vseh mežnarskih opravilih. Tudi je zmožen opravljati poštnarske posle, ako bi treba bilo. Več se izve pri uredništvu „Slov. Gosp.“

Razglas.

Ker se sedaj začenja žetev, podpisani vse gospode kmetovavce vljudno opozoruje, da c. k. vzajemna zavarovalnica v Gradcu zraven vsakterega pohoštva, strojev, živine i. t. d. zavaruje tudi pridelke na njivah in travnikih zoper ogenj (požar), ter se jim za taka opravila priporoča, obetajoča jim najcenejše pogodbe.

Krajno poverjenstvo c.k. priv. vzajemnega zavarovalstva zoper požar

V Mariboru meseca julija 1876.

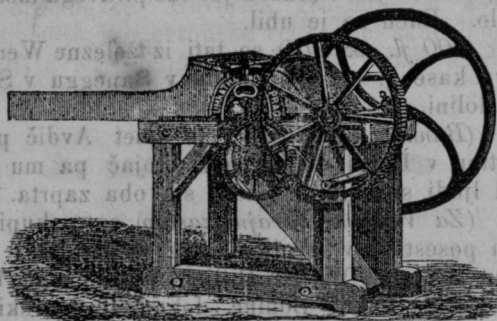
W. Hrauda,

2—3

krajni poverjenik.

Važno za kmetovalce!!

3—3

Mlatilnice

ročne (ki se z roko gonijo) pa tudi z vlakom ali za vodino moč po patentiranem sistemu okroglih evkeov imata vedno v zalogi

Wogg & Radakovits,

trgovca z železjem v Celju.

To so najpopolnše mlatilnice, ki so se dozdej izdelovale; gonjač se pri ročnih mlatilnicah malo utruji, ker so lahke; mlatijo popolnoma čisto 4 do 5 vaganov v eni uri.

Dobijo se letos mnogo bolj po ceni, kakor lani. Imava tudi mašine za delanje rezanice na prodaj!